

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. XII. An, & qui actus conjugatis, & sponsis de futuro, atque omnino solutis sint illiciti ob prævisum in jis pollutionis, aut alterius delectationis periculum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

§. XII.

An, & qui actus conjugatis, & sponsis de futuro atque omnino solutis sint illiciti ob prævium in ijs pollutionis aut alterius delectationis periculum?

103. **R**espondeo ad primam paragraphi partem ex tractatu Canonico de matr. a num. 413. & quidem primò cum Sanch. lib. 9. de matr. D. 45. num. 35. aspectus, tactusque impudicos, turpiloquia, cogitationes practicas venereas, similésque morosas delectationes esse mortales conjugatis cum periculo pollutionis, ità omnes teste Sanch. nisi sint eo in loco, ubi uti possunt copulà ad impediendam pollutionem. Ratio, quia hi actus ex natura sua sunt ordinati ad copulam, ergo ubi non est spes ejus exercenda, sunt mortaliter illiciti cum periculo effundendi seminis, cujus effusio non est illis licita, nisi relatè ad copulam.

Respondeo secundò tactus conjugales etiam in partibus inhonestis ad copulam preparatorij licitè exercentur à conjugibus, ità omnes apud Gobat tr. 10. num. 665. quia copula est illis licita, ergo etiam actus preparatorij etsi impudici, sicut tamen copula exercita ob majorem voluptatem est illis culpa venialis, ità etiam ejusmodi tactus adhibiti voluptatis majoris gratià. Sanchez D. 44. n. 9.

Respondeo teritiò eosdem actus conjugibus non imputari in peccatum lethale assumptos ob solam delectationem absque animo perveniendi ad copulam, Sanch.

num. 12. Gobat. num. 656. Rationem dedi in cit. tr. num. 117. quod voluptas secundum se non sit illicita, sed indifferens, proinde nisi in eà statuatur finis ultimus, non est mortalis.

104. Limita hoc tertium responsum ut actus impudici non excedant limites naturalis honestatis, uti contingit, quando proximi sunt vitio contra naturam, tales enim sunt illis mortaliter illiciti, sicut Sodomitica copula, ad quam referuntur, & quidem probabiliùs etsi absit animus sodomiticè consumandi, ut si vir vas suum in superficie vasis præposteri fœminæ perfricaret, aut voluptatis gratia digitum intruderet in vas præposteri fœminæ, aut in os, ita Pont. lib. 10. de Matr. c. 11. num. 5. docens primum, Tamb. lib. 7. Decal. c. 3. §. 5. num. 32. tradens primum, & secundum, Fagundez to. 2 in Decal. lib. 6. c. 3. num. 19. docet tertium, quod aliqui apud Dianam p. 6. tr. 7. Resol. 7. §. querendum, irrumationem appellant, contra Sanch. lib. 9. de matr. D. 17. num. 5 excusantem à mortali, & tertium, quæ duo puncta in Edit. Lugdun. 1621. in aliquibus Codicibus sunt deleta. Ratio primi, & secundi est, quod talis actio videatur fieri ex effectu ad vas præposteri, noc-

sequenter ad copulam sodomiticam, & ideo semper sit mortalis saltem in affectu. Ratio tertij, quod videatur specialis deordinatio contra rectam rationem excedens adeò alias deordinationes, ut constituenda sit in nova specie innominata, verùm alij ut dixi *irrumationem* vocant. Hoc tertium amplectitur etiam Tamb. *num.* 33. postea tamen *c.* 7. §. 1. *num.* 3. re ipsâ amplectitur opinionem Sanch. nam ibi ex Fill. *tr.* 30. *c.* 8. *num.* 155. docet, quod se polluens inter brachia, coxendices, os, &c. feminae aut viri, cum id regulariter contingat ex affectu personae, seu concubitu cum illa, sit qualitas personae exponenda, quia non est pura pollutio, sed inchoata copula; negat tamen necessitatem exponendi peculiare partes corporis secluso affectu ad vas praeposterum, quia inquit se materialiter habent, & quod in una parte sentiatur maior delectatio, quàm in alijs, non facit speciem novam. Unde cum conjugibus non sit mortalis delectatio venerea secluso vase praepostero, sequitur marito immittenti vas suum in os uxoris ob delectationem sine periculo pollutionis non imputari ad mortale, & ita etiam docet Pal. *de matr.* *D.* 3. *p.* 4. §. 2. *num.* 6. dans disparitatem inter perfricationem ad vas praeposterum, & immissionem in os, quod prior referatur naturâ suâ ad sodomiam, secus tactus oris, aut alterius partis feminae, & ideo non sit inchoata sodomia. Hanc partem secutus sum in *cit. tr. de matr.* *num.* 397.

105. Respondeo quartò tactus impudicos, seu verendorum cum periculo pollutionis in se, vel in altero conjugem inpetente esse ordinariè peccata mortalia,

nisi in tali loco eos petat, in quo per copulam facillè possit impediri. Sanch. *D.* 45. *num.* 35. quia etiam conjugibus pollutio est mortaliter illicita contra naturam, estque simul species adulterij.

An etiam conjux eosdem reddens peccet mortaliter controversum est. Negat Sanch. *num.* 34. quia reddens dat operam rei licitae, & debitae ex justitia. Affirmat Pal. §. 2. *num.* 2. quia inquit interveniente pollutionis periculo conjux non habet jus petendi, & sic ruit ratio Sanchezij. Uterque probabiliter, in eo tamen consentientes, quod etiam reddi non possint tales, qui sint proxima via ad pollutionem, ut si vir petat ab uxore, ut virilia contrectet, & moveat, aut si vir velit in vas naturale feminae digitum immittere, & quasi copulam eo exercere, quia sunt inchoata pollutio, nisi ut dictum hac facillè sit impedibilis per copulam.

Quid sentiendum quando maritus ob senium impotens ad copulam agit rem tactibus cum uxore juvene, & calida virum amante, exinde uxor, polluitur semel, bis, ter, quid remedij dandum anxiae uxori. Respondit in contingentiam facti Gobat *tr.* 10. *num.* 669. si ordinariè practicentur sine pollutione, esse excusabiles, etsi quandoque praeter utriusque intentionem contingat pollutio, talesque tactus non videntur fieri ex mera libidine, sed ad fovendum mutuuum amorem, aliàs facillè refrigerentem in imparibus aetate conjugibus.

Respondeo quintò, amplexus, oscula, alijque tactus inter conjuges ad fovendum mutuuum amorem exerceri soliti non evadunt illiciti mortaliter propter

pter prævisum in ijs pollutionis periculum, Sanch. *num.* 36. Tamb. *cit. c. 3. §. 5. num.* 57. contra Præposit. Et alios apud Dian. *p. 6. tr. 7. Resol. 65.* Damnantes mortalis. Ratio quia sufficienter est necessitas nempe ut mutuus indicetur amor, & foveatur.

Imò ob hanc causam etiam à veniali eos excusat. Tamb.

106. Respondeo sexto conjux se ipsam libidinose, seu ob captandam voluptatem tangens, aut morsè se oblectans in cogitatione copulæ conjugalis, sinè pollutionis periculo probabilius non peccat mortaliter Sanch. *D. 44. num.* 3. 4. & 16. & *D. 45. num.* 37. & 38. ut enim hujusmodi non sint mortales non est necesse, ut fiant cum conjuge, sed quod sint conjugati, nec referantur ad copulam cum aliena, jam enim se extendunt ad copulam licitam. Est contra Joannem Sanch. *in select. D. 21. num.* 26. Dian. *p. 2. tr. 17. Res. 37. & p. 3. tr. 4. Res. 215, & p. 4. tr. 4. Res. 137. & p. 9. tr. 8. Res. 31. & 44.* arguentes culpæ lethalis, quia est intrinsecè malum uti proprio corpore ad explendam libidinem secum, hæc ratio facit etiam hanc sententiam probabilem, Tamburino citato §. 5. *num.* 45.

Essè tamen culpam levem nemo negat, caret enim tam tactus, quam venera delectatio debito sine, qui est copula, seu bonum prolis, ad quod natura ordinavit, Sanch. *cit. D. 44. num.* 5. ostendens *num.* 30. defectum dicti finis debiti non posse excedere levitatem culpæ, honestat enim eos matrimonium, sicut facit honestas tactus extra copulam exercitos.

107. Nunc ad secundam partem §. descendo, in qua quaritur, utrum sponsis de futuro sint actus, & quales illiciti ob prævisum in ijs periculum pollutionis. Respondeo primò tanquam certum de sponsis conditionatis, quod his omnes actus solutis prohibiti sint inhonesti, quia ante eventum conditionis non sunt sponsi, sed omninò soluti. Tamb. *cit. c. 3. §. 5. num.* 62. ex Sanch. *lib. 5. matr. D. 5. à num.* 38.

Respondeo secundò oscula, & tactus impudicos esse mortales sponsis etiam secluso periculo pollutionis, quia actus proximiores copulæ non sunt concessi, nisi ijs, quibus concessa est copula. Sanch. *lib. 9. D. 46. n. 51.*

Respondeo tertio sponsis de futuro, amplexus, oscula, tactusque pudici, locutiones amatoriarum, aspectus affabiles, secluso periculo pollutionis sunt liciti in signum benevolentiarum, est enim hic finis honestus, Sanch. *à num.* 47. contra aliquos apud eundem *num.* 46. quorum argumenta enervat *num.* 55. quia ut rectè arguit Tamb. *num.* 61. sponsalia dant jus ad talia mutua signa, ad conciliandum futurum matrimonium, cum sint quædam preparatio ad illud, quale jus non præbent ad actus impudicos, utpote ordinatos ad culpam.

108. Dubitatur primò an si absit periculum consensus præfata signa amoris possint practicari à sponsis cum prævisò periculo pollutionis sinè periculo consensus. Negativam tenui in tr. Canonistico de matr. *num.* 99 cum Sanch. *num.* 49. dante disparitatem inter sponsos, & conjuges quoad ejusmodi signa benevolentiarum, quæ his licent etiam cum dicto periculo,

quod major sit necessitas signorum benevolentia inter conjuges, quam inter sponfos. Excipit casum in quo, nisi inter sponfos fiant amplexus, reputaretur austeritas, aut inurbanitas; consentit Tamb. sine exceptione. Affirmat Perez de matr. *D. 8. sec. 6. num. 5.* quia actus tales ex sine dicto sunt honesti, ergo horum exercitium est licitum etiam cum illo periculo, modo absit consensus periculum, conformiter Regulae firmatae *num. 88.* & saltem non esse peccatum mortale sequitur ex secunda parte Regulae secundae *num. 92.* quia similia signa, etsi sint in linea luxuriae non tamen notabiliter influunt in commotionem spirituum, à quibus dependet pollutio. Ob hæc scribit Gobat. *tr. 10. num. 672.* non raro cogi confessarium seque non semel coactum in praxi sequi Perezium, nisi sponfos tales dimittere velit inabolutos, quia vix ijs persuadebit peccatum mortale, aut si agnoscerent esse mortale, ægre proponerent emendationem. Judico hanc opinionem esse probabilem.

109. Dubitatur secundò an præfacti actus non impudici liceant sponfis ob delectationem libidinosam, seu veneream. Affirmat Sanchez *num. 48.* (si non sponfis prohibitos esse sub mortali hos tactus ex isto fine, idem sentit *num. 7.* contra aliquos) ubi vocat delectationem sensitivam per quam illum intelligere veneream, certum est ex *num. 5.* ubi explicans sensitivam ait esse illam, quæ ex commotione spirituum sentitur in carne. Fundat se in hoc quod sponsalia sint inchoatum matrimonium, sed hoc facit licitam copulam, ergo illa faciunt licitam delectationem veneream, seu inchoatam copulam,

Respondeo negativè cum Perez *num. 7.* Gobat. *num. 671.* quia quibus est illicita copula, & pollutio, est etiam prohibita delectatio proximè disponens, ad utranque, talis est delectatio venerea ergo.

Consequentia ista est conformis propositioni 40. damnata ab Alex. VII. *Est probabilis opinio, quæ dicit esse tantum veniale osculum habitum ob delectationem carnalem, & sensibilem, quæ ex osculo oritur, secluso periculo consensus ulterioris, & pollutionis.*

110. Dubitatur tertio, an actus, de quibus sermo est, in responso tertio *num. 107.* sponfis liceant, aut saltem careant culpâ mortiferâ, dum sponfi ijs utuntur ob delectationem, quæ ex ijs per se spectatis præcisè nascitur, consistens uti loquitur Perez *num. 3.* in quadam proportionem, & conformitate rei tactæ cum organo tactus, aut visus, quæ appellari potest naturalis: talémque etiam vocat Sanch. *num. 5.* hæc inquires placet tactus, aut visus proprii corporis, vel etiam sine ulla libidine ob solam proportionem, & connaturalitatem cum organo tactus aut visus: sicut tactus rei blandæ, & visus rei pulchræ organa visus & tactus naturaliter delectant. De hac videtur loqui Less. *lib. 4. c. 3. num. 58.* pro qua tria adfert argumenta, & quidem duo priora favent etiam non sponfis, tertium verò sponfis, postea *num. 59.* concludit cum communiore, quod quæsitæ talis delectatio sit mortalis in non sponfis, sponfis verò esse planè dissuadendos actus similes, si fiant causâ voluptatis Gobat *num. 672.* etiam meminit duplicis delectationis: unius quæ communissimè oritur in partibus generat.

terationi destinatis, quando oscula exercentur inter personas diversi sexus, calidæque complexionis: & alterius, quæ sentitur duntaxat in labijs & genis.

An propositio Alexandrina utramque comprehendat, suspendit decisionem, si tamen sermo sit in propositione de sola prima (quam certum est esse mortalem) etiamnum secundam delectationem non esse mortale peccatum plures senserunt Theologi, at si etiam de secunda, tunc certum est, quod etiam secunda delectatio sensibilis sit mortalis, ita cit. Gobat subdens ex decisione curiæ Neapolitanæ in foro externo præsumi oscula saltem à Clericis præbita puellis, quas valde amant proficisci ex amore venerea.

Dominicus Viva *ad eandem propositionem num. 4.* existimat in ea per delectationem carnalem intelligi, quæ sentitur in carne cum commotione spirituum subservientium generationi circa partes libidinosas, hæc enim est venerea, seu sensualis; delectatio verò sensibilis, inquit, est illa, quæ solum placet tactus, vel visus proprii corporis, vel alieni absque ulla libidine ob proportionem &c. cum organo tactus &c. sicut locutus est Sanch. proximè allegatus. Hanc delectationem liberat ab omni culpa non ordinatam ad malum finem, nec expositam periculo delectationis sensualis, damnat tamen venialis, si fit ex levitate, aut curiositate (quid nomine curiositatis veniat in similibus actibus, cujus sæpe meminimus, colligi potest ex S. Th. 2. 2. q. 167. art. 2. ubi docet curiositatem etiam reperiri in cognitione sensitiva, quando ejusmodi cognitio inanis est, & ad nullum finem utilem ordinatur levitas autem inquit Pe-

reya in *Elucidario Juridico Theolog. num. 668.* est animi inconstantia, ac mobilitas, & in Jure Canonico sumitur pro facilitate: unde in *C. postulati de Rescript.* est ille loquendi modus: *delevi non scribimus*, id est non leviter aut non facile uti exponit Sanch. *lib. 8. matr. D. 21. num. 17.* quia tamen moraliter impossibile est subdit citatus Viva, quod hujusmodi oscula fiant ob delectationem sensibilem, & non habeatur etiam periculum proximum delectationis sensualis, seu venerea, idcirco non est practicè possibile, quod hujusmodi oscula vacent lethali culpâ.

Consentit Tamb. *lib. 7. Decal. c. 8. §. 1. nu. 3.* dicens dum osculum, & amplexus fiunt cum affectata contrectatione esse magnum periculum ne inseparabiliter nascatur etiam libidinosa delectatio, idem sensus est Less. *num. 62.* Ob hæc.

III. Respondeo ad dubium tertium ex tr. Canonistico *num. 99.* ubi primùm loquens de solutis non sponsis dixi, aspectus, oscula, tactus ob levitatem, seu jocum exercitos præcisè ob delectationem naturalem, seu organicam non esse mortales, minimè autem esse levitatem, aut jocum, quando est seria, & affectata deosculatio, seu cum ardore, & morosa amplexatione, Sporer *de Matr. num. 346.* nisi ætas infantilis excuset: aliàs innumeri parentes, & nutrices deosculantes infantes ex amore tenero peccarent mortaliter, ut superiùs dixi ex Sanch. *lib. 9. D. 46. n. 13.* Postea à fortiori excusari sponsos à culpa per se loquendo in præfatis actibus, quia tamen est magnum periculum delectationis venerea
eti-

etiam sponſis non conceſſa per *num.* 109. ideo veriùs eſt etiam illis eſſe interdictos eos actus ob delectationem veneream. Dixi *veriùs*, quia etiam Viva *num.* 23. alias valdè rigidus ſententiam Sanch. de ſponſis relata *num.* 109. nullà afficit cenſurà, ſed duntaxat ait veriùs videtur negandum, quo loquendi modo inſinuat Sancheziùm probabiliter ſentire.

112. Addo ſequentia. Primò Sanch. ait, *D.* 46. *num.* 21. ponit differentiam inter aſpectum, & tactum, hic enim naturà ſuà ordinatur ad venerea, non ita viſus, & proinde ejus delectatio non fit communiter venerea; nihilominùs aſpectus, quo vir ſine neceſſitate urgenti aſpiceret verenda ſcœminæ, aut viciffim eſt mortalis, idem *num.* 22. niſi ex curioſitate contingeret, idquè brevi morà citra periculum magnæ commotionis in corpore, idem *num.* 23.

Secundò ſcœminas præfertim virgines non teneri admittere, ut à viris curentur, in partibus ſecretioribus, maximè ſi eſt periculum turpis motùs, aut carnalis delectationis. Imò pertinet ad actum caſtitatis heroicum mori malle, quàm permittere in ſe turpes imagines, aut ullum ſenſum libidinis. Leſſ. *nu.* 60.

Tertiò à ſcœminâ tactus impudicus permitti non poteſt, ſive in privato, ſive in publico, niſi cauſa medendi (quo caſu poteſt permitti, etſi ſicatur intentio prava. Habet enim ſe permiſſivè ex urgente cauſa. Dicaſtill. *de Fur. lib.* 1. *D.* 3. *num.* 268.) cooperaretur enim mortali impudiciæ: quæ ratio etiam probat quod etiam tactus externè pudicus in privato loco debeat repelli, dum conſtat de intentionis pravitate: ſecùs in publico,

ut dum in adventu, aut reſeſſu amicorum manus apprehenditur, aut oſculum figitur, juxta morem patrium aut amicitiam, aut conſanguinitatem, quævis enim ex his cauſis eſt juſta non repellendi. Leſſ. *num.* 64. Ego verò cum cit. Dicaſtill. obligo ad non permittendum etiam in publico, ſi commodè vitare poteſt, idquè etiam ex lege caſtitalis, vi hujus enim, & non ſolùm in charitatis alteri non eſt offerenda occaſio violandi caſtitalitatem.

Quartò quod quis ad turpiloquium rideat, aut præſeferat ſimulatum gaudium ſine delectatione venerea, non eſt lethale, quia riſus, & gaudium apparens non eſt ſcandalum activum niſi eſſet perſonæ talis, quæ riſu authoritatem daret, aut approbaret. Sanch. *n.* 37.

113. Quintò oſcula, & tactus de ſe ſunt actus indifferentes, mali verò mortaliter exerciti ob carnalem delectationem, ſecùs propter delectationem ſenſibilem naturaliter perceptibilem ex contactu rei proportionata organo ſenſùs, ita Viva *num.* 18. Vide *num.* 110. *verſ.* *Dominicus Viva*.

Sextò cum ſenſualis, ſeu venerea delectatio ſuapte naturà ordinetur ad copulam, ſicut hæc opponitur bono prolis, ita etiam malitia oſculorum &c. ſenſualis. E contra ſicut delectatio ſenſibilis, & tactiva ut tactiva non eſt mala, ita nec oſcula &c. ob annexam ijs ſenſibilem delectationem opponuntur bono prolis, quæ delectatio quamdiu continet ſe intra limites ſui objecti, tamdiu malitiam nullam contrahit, tranſit verò ad ſpeciem luxuriæ ad copulam ordinatæ, quoties tranſit ad delectationem veneream, *Viva n.* 19. & ſeq.

Septi-

